

POLITIČNO IZPOSTAVLJENE OSEBE

Vprašanje

V praksi se revizijske družbe srečujejo z naslednjim primerom:

V podjetju je predsednik uprave politično izpostavljena oseba (npr. visok položaj v politični stranki).

Revizijska družba sklepa posel obvezne revizije računovodskih izkazov (po ZGD-1) s tem podjetje ... po predpostavki ZPPDFT-1 je treba za take posle opraviti poenostavljen pregled, razen če ...

Revizijska družba je ob sklepanju poslovnega razmerja ugotovi politično izpostavljenost zastopnika pravne osebe, in se loti postopkov po 6. odstavku 61. člena ZPPDFT-1, pri tem pa naleti na naslednjo težavo:

- Stranka, ki sklepa posle, je pravna oseba ... torej so predmet transakcije sredstva pravne osebe.
- Določba omenjenega člena pravi, da mora zavezanec (torej revizijska družba) pri poglobljenem pregledu stranke (predpostavljamo da je v konkretnem primeru stranka pravna oseba) pridobiti tudi podatke o (sedaj pa, upoštevajoč konkreten primer, malo dvoumno naprej piše):
 - a) (**strankinem**) premoženjskem stanju;
 - b) Izvoru sredstev (**stranke**), ki so predmet transakcije.

Zahteva po teh podatkih se zdi logična, če je stranka fizična oseba, ki je politično izpostavljena oseba, ne zdi pa se čisto logična, če gre za stranko, ki je pravna oseba in je le njen zakoniti zastopnik fizično izpostavljena oseba.

Vprašanje je tudi, kaj točno zakon smatra pod pojmom »premoženjsko stanje«?

Skratka ne glede na to, da je predsednik uprave podjetja politično izpostavljena oseba, se v konkretnem primeru postavlja vprašanje izvajanja teh določb ali drugače, problem bo pri vseh podjetjih, kjer je država ali lokalna skupnost večinski lastnik in postavlja svoje (pomembne strankarske ljudi) na vodilne položaje.

Kako naj v tem primeru ravna revizijska družba, da bo kot zavezanka zadostila zahtevam zakona?

Odgovor

Kot že sami pravilno ugotavljate, Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 68/16, v nadaljevanju: ZPPDFT-1) v šestem odstavku 57. člena revizijski družbi ali samostojnemu revizorju, ki s stranko sklene poslovno razmerje obveznega revidiranja, daje možnost, da opravi poenostavljen pregled take stranke. Vendar pa mora revizijska družba v primeru, ko je stranka oziroma njen zakoniti zastopnik, pooblaščenec ali dejanski lastnik politično izpostavljena oseba, v skladu s 1. točko šestega odstavka 61. člena ZPPDFT-1 opraviti poglobljen pregled stranke in dodatno pridobiti tudi podatke o njenem premoženjskem stanju ter podatke o izvoru sredstev in premoženja, ki so ali bodo predmet poslovnega razmerja oziroma transakcije.

V primeru, ki ga navajate, revizijska družba sklene poslovno razmerje obvezne revizije računovodskih izkazov (po ZGD-1) s pravno osebo, katere predsednik uprave je politično izpostavljena oseba. Kot gre razbrati iz vašega elektronskega sporočila, so predmet transakcije sredstva pravne osebe. V primeru, ko je stranka zavezanca pravna oseba, hkrati pa osebno premoženje politično izpostavljene osebe (zakonitega zastopnika, pooblaščenca ali dejanskega lastnika te pravne osebe) ni predmet poslovnega razmerja oziroma transakcije ter iz ocene tveganja zavezanca ne izhajajo druge okoliščine, ki bi zahtevale podrobnejši pregled v zvezi z njihovim osebnim premoženjem, menimo, da ni potrebno pridobiti podatkov o njihovem premoženjskem stanju ter izvoru premoženja. Vsekakor pa je zavezanec dolžan ugotoviti, da gre za politično izpostavljeno osebo, ter ustrezno ravnati po 2. in 3. točki šestega odstavka 61. člena ZPPDFT-1. To pomeni, da mora pred sklenitvijo poslovnega razmerja pridobiti pisno odobritev nadrejene odgovorne osebe, ki zaseda položaj višjega vodstva, ter po sklenitvi poslovnega razmerja s posebno skrbnostjo spremljati transakcije in druge poslovne aktivnosti.

Nadalje sprašujete, kaj točno gre razumeti pod pojmom »premoženjsko stanje«. V zvezi s pridobitvijo podatkov o premoženjskem stanju politično izpostavljene osebe je Urad podal pojasnilo že v Usmeritvah Urada za izvajanje 61. člena ZPPDFT-1, ki so bile objavljene na spletni strani Urada dne 23.12.2016:

http://www.uppd.gov.si/fileadmin/uppd.gov.si/pageuploads/ZPPDFT-1/PEP_usmeritve.pdf

Pojem premoženjskega stanja je potrebno ločiti od pojma izvora sredstev, ki so predmet posameznega poslovnega razmerja oziroma transakcije. Pri podatkih o premoženjskem stanju se je potrebno osredotočiti predvsem na tiste podatke, iz katerih je razviden obseg premoženja in način, na katerega je bilo premoženje pridobljeno (npr. dedovanje, darila, prihodki iz dela, prihodki iz kapitalskih naložb ipd.). Poznavanje teh podatkov omogoči zavezancu izvajanje rednega skrbnega spremljanja poslovnih aktivnosti stranke. Podatki se pridobijo iz listin in druge dokumentacije, ki jih zavezancu predloži stranka (npr. posestni listi, odločbe o odmeri dohodnine, darilne pogodbe ipd.) oziroma neposredno iz pisne izjave stranke, če podatkov ni mogoče dobiti na opisani način. Zavezanci lahko določene podatke, pridobljene s strani stranke, preverijo tudi v javno dostopnih evidencah (npr. Zemljiška knjiga, Poslovni register Slovenije ipd.), z namenom doseči primerno stopnjo poznavanja svoje stranke, ki je politično izpostavljena oseba, tudi v delu, ki se nanaša na njeno premoženjsko stanje. Podatki, ki jih zavezanec pridobi o premoženjskem stanju določene osebe, ter podatki o izvoru sredstev in premoženja določene osebe so torej namenjeni temu, da zavezanec pozna svojo stranko tako dobro, da lahko prepozna morebitno sumljivo ravnanje oziroma značilnosti, ki ustrezajo indikatorjem za prepoznavanje sumljivih transakcij iz 85. člena ZPPDFT-1, ki napotujejo na razloge za sum pranja denarja ali financiranja terorizma.

S spoštovanjem,

Darko MUŽENIČ, direktor | Director

Ministrstvo za finance | Ministry of Finance

Urad RS za preprečevanje pranja denarja | OMLP Slovenia

Cankarjeva 5, 1000 Ljubljana

t: +386 1 425 4189 | f: +386 1 425 2087